ترامپ و راگەیاندنی جەنگی جیهانی دژ بە سۆسیالزم ...عەلی مەحود محەمەد

رۆژی دووشەمە 18ی فیبوریەری ترامپ لە زانکۆی میامی" شوێنی گردبونەوەی توندڕەوە راستڕەوە کوبی و ئەمەریکاییە لاتینیەکان" هەرێمی فلۆریدا بە ئامادە بوونی ئەندامانی پارتی کۆماری و ئۆپۆزسیۆنی راستگەرای فەنزوێلی و کوبی, شەڕی جیهانی دژ بە سۆسیالزمی راگەیاند, کە پێشتریش لە مانگەکانی رابردوودا لە چەند بۆنەو کاتدا وەك لە وتاری ساڵانەی حاڵەتی ئیتحاددا ئەم سەرۆکە ملیاردێرە پەلاماری بیری سۆسیالستی دابوو, ئامادە بووان بە دروشمی وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا, وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا .... ترامپ ترامپ پێشوازیان لە هەڵمەتەکەی کرد, ئاوازەکانی پشتیوانی نەك هەڵمەتی مەکارسی 1950ی ئەمەریکای وەبیر دەهێنایەوە, بەڵکە دروشمەکان هاوتای دروشمەکان هیتلەر و مۆسۆلێنی ساڵی 1930 بوو, ئیدعای ترامپ بەوەی سۆسیالزم بە کۆڵکی مرۆڤایەتی و حوکمڕانی نایات, لە گەڵ سەرەتایترین باوەڕی دیموکراسیەت یەك ناگرێتەوە, کە هەڵبژاردنی شێوازی حوکمڕانی بە هاووڵاتیانی هەر وڵاتێك دەهێلێتەوە.

هێرشکردنە سەر سۆسیالزم سەرەتای هەڵمەتی هەڵبژاردنی ترامپە بۆ هەڵبژاردنی ساڵی 2020, دەیەوێت لە ڕێگای هێرش بۆ سەر سۆسیالزم پەلاماری پارتی دیموکرات بدات تاکو بیخاتە حاڵەتی داکۆکی و دوبەرەکییەوە, کە باڵێکی بەهێزی خۆیان بە چەپ و پێشکەوتنخواز و سۆسیالست دەزانن, ئەمە دەرخەری ئەوەیە سۆسیالزم دەبێتە میحوەری سەرەکی هەڵبژاردنی ساڵی 2020ی وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا, دیارە راستگەراکانی ئەمەریکا هەر هەنگاوێك بۆ بیمەی تەندروستی بۆ هەمووان و پاراستنی ژینگەو خوێندنی خۆڕایی و پشتیوان دەوڵەتی بە سۆسیالزم دەزانن, رۆژگارێکی ساڵی 1961 بەرنامەی میدیکیر وەك تەندروستی سۆسیالستی سەیر دەکرا, لە لایەن پارێزگارە کۆمارییەکانەوە دەوترا بە هاتنی ئازادی ئەمەریکی لەناو دەبردرێت بۆیە ڕەتی بکەنەوە.
ئەنجامی پەلامارەکانی ترامپ هەرچییەك بێت لە قازانجی سۆسیالزمدایە و خۆی وەك ئەلتەرناتیفی سەرمایەداری لە پێشکەوتووترین و بەهێزترین وڵات لە مێژوودا دەناسێنێت, بە تایبەتیش ئەمرۆ

سۆسیالزم لای ئەمەریکییەکان وەك جاران ترسناك نییە بەڵکە بەشێکی بەرچاو لە هاووڵاتیان پشتیوانی لێدەکەن.

پەلامارەکانی ترامپ بۆ دوای بڵاو بونەوەی ئەو گرتە ڤیدیۆییەدا هات بیرنارد ساندەرز بڵاوی کردەوە و تیایدا رایگەیاند خۆی بۆ پۆستی سەرۆك کۆماری ئەمەریکا لە 2020 کاندید دەکات, بۆ ڕۆژی دوای راگەیاندنی شەڕی جیهانی ترامپ دژ بە سۆسیالزم, هەڵمەتی خۆی لە هەرێمی فێرمۆنتەوە بە فەرمی راگەیاند, بەو دەستەواژەو داواکاریانەوە هەڵمەتەکەی دەست پێکرد کە ترامپ بە سۆسیالزمیان دەزانێت وەك بیمەی تەندروستی گشتی, خوێندنی زانکۆ بە خۆڕایی, 15 دۆلار بۆ لانی کەمی سەعاتێك کار ……, ترامپ و ستافەکەی تیئۆرسیەنەکەی وا لە سۆسیالزم ترساون باوەڕ ناکەم لە ماوەی حوکمڕانیاندا سەردانی وڵاتێکی ئەسکەندەنافیش بکەن کە زۆر لەو بەهایانەی تێدا پراکتیزە کراوە.

پەلامارە یەك لەدوای یەکەکانی ترامپ بۆ سەر سۆسیالزم, کۆمەڵێك هۆکاری ناوخۆیی و دەرەکی هەیە, ترامپ گەیشتۆتە ئەو باوەڕەی سۆسیالزم و کۆمۆنیزم لە 9ی نۆڤەمبەری 1989 بە روخانی دیواری بەرلین کۆتایی نەهاتووە وەك ئیدعا دەکرا, بەڵکە شەڕەکە بە نیوەچڵی بەجێ هێڵراوە, ئەمڕۆ وەك قارچك لەهەموو کونج و کەلەبەرێکەوە سەری دەرهێناوەتەوە, تەنانەت فۆکۆیاماش خاوەند تیۆری لیبرالیزم کۆتایی مێژوو ئەمڕۆ دەڵێت سۆسیالیزم پێویستە, دوای 26 ساڵ لە راگەیاندنی مەرگی یەکجاری سۆسیالزم, ئێستا تۆبە دەکات و بە پێویستی دەزانێت بۆ مرۆڤایەتی, ئێستا سۆسیالزم وەك بەرنامەیەکی ئابووری بۆتە ئەلتەرناتیڤی ئەنتەرناسیۆنالی سستەمی سەرمایەداری, لە هەموو شوێنێك بوونی هەیە و سنور ناناسێت و نازانێت وەك ترامپ لە میامی رایگەیاند, گرنگترین ئەو هۆکارانەی پاڵنەری ترامپن بۆ راگەیاندنی شەڕی جیهانی دژ بە سۆسیالزم ئەمانەی خوارەوەن:1-لە ناو ئەمەریکا تەواوی پارتە سۆسیالست و مارکسی و شیوعیەکان لەدوای بە دەسەڵات گەیشتنی ترامپ لە روی ئەندامگیریەوە گەشەی بەرچاویان کردووە, نموونە پارتی سۆسیالست دیموکرات ژمارەی ئەندامانی بە 18ی دیسەمبەری 2018 گەیشتۆتە 55 هەزار ئەندام, 900% گەشەی کردووە, لە زۆربەی هەرێمەکان ستافی گەنج و چالاکیان هەیە بۆ ئەنجامدانی بانگەشەی هەڵبژاردنەکان, لە گەڵ حیزبی شیوعی و پارتی ئەلتەرناتیفی سۆسیالستی نزیك 65000چالاکوانیان بۆ پارتی دیموکرات زیاد کردووە لە هەڵبژاردنەکان بە تایبەتیش بەهێزکردنی باڵی پێشکەوتنخواز, ئەم 3 پارتە باوەڕیان

وایە هەڵمەتی هەڵبژاردنی خۆیان لە ریزەکانی پارتی دیموکرات بەرنە پێشەوە.

2- کیشما سوانت 35 ساڵەی بە رەچەڵەک هیندی لە شوباتی ساڵی 2013 بوو بە ئەندامی ئەنجومەنی شاری سیاتل لەسەر لیستی پارتی ئەلتەناتیفی سۆسیالستی"ترۆتسکیست", ناوبراو هەرچەندە تەنها بوو وەلە توانی 15 دۆلار بۆ سەعاتێکی کار بسەپێنێت لە شارەکەی خۆیدا, لە ساڵی 1916ەوە یەکەم مارکسییە لەم شارە دەیباتەوە, بۆ ئەوکات 6 ساڵ لەمەوپێش ئەمە خەون بوو, لە لە هەڵبژاردنی نۆقەمبەری ئەمەریکا پارتی سۆسیالستی دیموکراتی ئەمەریکا 104 پۆستی بردەوە لەناویاندا دوو پۆستی کۆنگرێس, بەمەش ژمارەی پۆستەکانی بۆ 139 پۆست بەرز بووەوە, لە گەڵ هەڵبژاردنەکاندا ژمارەی پۆستەکانی دەچێتە سەر و زیاتر ریشە لەناو دەزگاکانی حکومەت دادەکوتێت, دوو ئەندامەکەی کۆنگرێس کێشەی زۆریان بۆ ترامپ لە راگەیاندنەکان دروست کردووە, بۆیە ترس هەیە ئەم هەڵکشانە بەردەوام بێت.

3- لە دوا هەڵبژاردنی کۆنگرێسدا 104 کۆنگرێسمانی پێشکەوتنخواز لە لیستی دیموکراتەکان دەرچوون, هەندێکیان بە نزیکایەتی لە شیوعییەکان و مارکسییەکان ناسراون, بۆچونەکانیان لە داواکارییەکانی بیرنی ساندەرز و سۆسیالستەکان نزیکە وە تا هەنووکە ئەو دیموکراتانەی خۆیان پاڵاوتووە بۆ پۆستی سەرۆک کۆمار تەرحەکانیان نزیکە لە پێشکەوتنخوازەکانەوە, بەشێوەی گشتی تێکەڵەیەک لە بیری سۆسیالستی و پێشکەوتنخوازی باڵی بەسەر ژینگەی بەرنامەکانیان کێشاوە.

4- ئۆکاسیۆ کۆرتیز لە گەڵ رەشیدە تڵێب ئەندامانی پارتی سۆسیالست دیموکرات بۆنەتە ئەندامی کۆنگرێس, کۆرتیز گەنجترین ئەندامی کۆنگرێس و سۆسیالستخوازێکی پێیگیرو کەلە رەق و ئازایە, بۆتە ئەستێرەی سەر کەناڵەکانی راگەیاندن, ئێستا دوای ترامپ خاوەند زۆرترین جەماوەر و پشتیوانی خەڵکیە لە سەرتاسەری ئەمەریکا و جەماوەری لە هەڵکشاندایە.

5- بە پێی راپرسی دەزگای گالوب , کەمتر لە نیوەی گەنجانی تەمەن 18 بۆ 29 ساڵ هەڵوەستی باشیان هەیە لەسەر سستەمی سەرمایەداری , رێژەی گەنجان کە بە پۆزەتیف سەیری سەرمایەداری دەکەن لە 68%ەوە لە ساڵی 2010 ەوە دابەزیووە بۆ 57% لە ساڵی 2016 بۆ 45% لە ساڵی 2018, واتا لە ماوەی 8 ساڵدا بە رێژەی 323% دابەزیووە, ئەو گەنجانەشی بە باشە سەیری سۆسیالیزم دەکەن گەیشتۆتە 51% , واتا پشتیوانی سۆسیالیزم لەناو گەنجان 6 خاڵی زیاترە لە سەرمایەداری,

لە لەناو سەرجەم ئەمەریکییەکان بە ڕێژەی 56% پشتیوانی لە سستەمی سەرمایەداری دەکرێت, بەڵام لەناو دیموکراتەکان و بێلایەنەکان لەسەرجەم تەمەنەکان 57% بە باشە سەیری سۆسیالزم دەکەن.

هاوکات بە پێی راپۆرتێك پێگەی ئێکسیۆس بڵاوی کردۆتەوە, لەناو دەنگدەرانی پارتی دیموکرات لە هەرێمی ئەیوا سۆسیالزم زۆرینەیە, بۆیە لە ژینگەیەکی وا دا زەحمەتە دیموکراتە پێگەی سیاسی ناوەند و دەوڵەمەندەکان بتوانن بچنە پێشبڕکێی سەرۆك کۆمارییەوە.

ئەم راپرسی و ئامارانە مەترسیدارن بۆ سستەمی سەرمایەداری ئەمەریکی , تەنانەت رقی خەڵك لە وۆڵستریت گەیشتۆتە ئاستێکی بەرز, بە هەڵکشانی سامانی ملیاردێرەکان رقە چینایەتییەکان زیاد دەکات و متمانە بە سستەمی سەرمایەداری دادەبەزێت, بزووتنەوەی وۆڵ ستریت داگیر بکەن لە ساڵی 2011 نموونەیەکی سەرەتایی بوو, ئیتر 99%ی کۆمەڵگا بەرەی خۆیان لە گەڵ 1% و 99,99% لە گەڵ 0,01% جیاکردۆتەوە, لێکگرێدانەوەی ئەستەمە لە کاتێك 3 هەرە دەوڵەمەندەکانی ئەمەریکا سەروەت و سامانیان زیاترە لە داهاتی نیوەی هەژاری هاووڵاتیانی وڵاتەکە کە بە بەهەشتی خەونەکان ناسراوە.

6- خۆ کاندیدکردنەوەی بیرنی ساندەرز کە پێشتر لە ساڵی 2016دا زۆرینەی گەنجان و زیاتر لە 13,5 ملیۆن کەس دەنگیان پێ دا, لە 9 یەکەم کاتژمێر خۆکاندید کردنەکەی 6 ملیۆن دۆلار کۆمەکی لە 225 هەزار بەخشەر کۆکردەوە لە کرێکاران و قوتابیان و هاووڵاتیانی هەژار, کە بێوێنەیە لە مێژووی ئەمەریکا, هاوکات چاوی لەسەر کۆکردنەوەی ملیۆنێك خۆبەخشە بۆ ستافی بانگەشەی هەڵبژاردن, ئەو کۆمەك لە کۆمپانیا زەبلاحەکان و ملیاردێرەکان ڕەت دەکاتەوە, کاندیدکردنی ساندەرز تەکانێکی دیکە بە بڵاو بوونەوەی بیری سۆسیالزم لە کۆمەڵگای ئەمەریکا دەدات ئەگەر بە ناتەواویش بێت, کە ئێستا یەکێکە لەو وشانەی زۆرترین گەڕانی بۆی هەیە لە گۆگڵ و شوێنەکانی دی لەو وڵاتەکە.

کەواتا سۆسیالزم لەو وڵاتەی ڕۆژێك ئومێد نەبوو ببێتە ڕێبازێکی سیاسی کۆمەڵایەتی ئەمڕۆ لەناو کۆنگرێس و دەزگاکانی حکومەت و سەر کەناڵەکانی راگەیاندنی ناوخۆیی و شەڕی هەڵمەتی هەڵبژاردنی پۆستی سەرۆك کۆمارییە, ئەمڕۆکە لەناو زانکۆکان و لەناو دڵی گەنجانە و لە بەرزبونەوەی بەردەوامیشدایە, بۆیە شێوەیەکی بە هودەیەو سۆسیالزم دوارۆژی مرۆڤایەتییە.

7-ترامپ لە هەڵمەتەکەی مەیامی سەرباری غەرق بون لە فاشیزم وەك ملیاردەرێك, هاوكات گەڕایەوە بۆ عەقیدەی مۆنرۆی ساڵی 1823 ی ئیمپریالستی, بە پێی ئەو عەقیدەیە بێت ئەمەریکای لاتین موڵکی تایبەتی ئەمریکایە و دەبێت خۆی تەنانەت شێوازی دەسەڵاتەکەی دیاریبکات بۆ وڵاتەکانی , وەك لە میامی رایگەیاند سۆسیالزم لە ئەمەریکای لاتین جێگای نابێتەوە, “سەرۆك جیمس مۆنرۆ لە ساڵی 1823 بۆ بەرەو روبونەوەی داگیرکاری فەرەنسا و بەریتانیا بۆ ئەمەریکای لاتین دوای رزگاربونیان لە داگیرکاری ئیسپانی باوەڕی مۆنرۆی داهێنا, بە پێی ئەم باوەڕە ئەمەریکای لاتین بە موڵکی ئەمەریکا دەزانن لە ژێر دروشمی ئەمەریکا بۆ ئەمەریکییەکان , لە نێوان 1846 بۆ 1848 مەکسیك نەك تیکساس بگرە کالیفۆرنیای سەرو و نیومەکسیکۆ و ئۆتاواو نیڤادا و ئەریزۆناو کوالادۆری رۆژئاوای لە دەست دا بە ئەمەریکا , لە نێوان ساڵانی 1898 بۆ 1994 دا وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا 41 حکومەتی لە ئەمەریکای لاتین روخاند کە 17 یان بە بەشداری سەربازی راستەوخۆ بوو”, لە ئەم هەوڵەی ترامپ بێهودەیە کە سۆسیالزم لە ئەمەریکای لاتین داببڕێت, بزاوتەکە بزووتنەوەیەکی جەماوەری ڕەگ داکوتاوە نەك پارتی مەز وەك ئەوروپای رۆژهەڵات لە شەو رۆژێکدا هەرەس بهێنن, سۆسیالزم بەشێکە لە کلتوری ئەمەریکای لاتین و لە ریشە دەرهێنانی ئەستەمە.

ئەم شەڕەی ئەمجارەی ترامپ دژ بە سۆسیالزم دیوارەکان تیایدا ناروخێن, شەڕی مێشك و گیرفانەکانە, بۆیە سەرکەوتن تیایدا ئەستەمە, تا گیرفانەکان زەبلاحتر بن, پروپاگەندەی ئازادیخوازی گاڵتەجاڕتر دەبێت, تاکە ڕێگا بۆ بەرگرتن بە گەورەبوونی زیاتر سۆسیالزم تا نەگەیشتۆتە بەرهەم هێنانی مرۆڤێکی باتری بایۆلۆجی سۆسیالزمەکی ئینسانییە.

عەلی مەحود محەمەد